

Ambargo zamanı: 10:00 (ANKARA), 1 Eylül 2010

HSBC Türkiye İmalat Sanayi PMI™

Ağustos ayında talep yavaşlama işaretleri verirken fabrika çıkışları son on altı ayın en düşük seviyesine indi.

Önemli bulgular:

- Yeni ürünler birbirini takip eden on altıncı ay içinde de yeni siparişlerde ve üretimde artışa yol açtı.
- Devam etmekte olan girdi fiyatları enflasyonu, hammadde tedarikinde yaşanan zorluklar nedeniyle, Ağustos ayında yükselişe geçti.
- Artmakta olan maliyet yükünü hafifletmek amacıyla şirketler talebi karşılamak için hazır stokları kullanmaya devam etti.

HSBC için Markit tarafından toplanıp derlenen Ağustos ayı anketi verileri Türk imalat sektöründe büyüme momentumunda süregelen yavaşlamaya işaret ediyor. Müşteri talebinde yavaşlama işaretleri görülürken, fabrika çıkışları, yeni siparişler ve istihdam gibi kalemlerin hepsi ise daha yavaş bir artış sergilediler. Ancak, tedarik tarafındaki koşullar da rahatlamaya imkan vermedi ve teslimat sürelerinde uzama küresel hammadde tedarikinde yaşanan zorlukların gölgesinde tekrar arttı. Girdi fiyatları piyasa doğrultusunda artmaya devam etti.

Mevsimlik etkilerden arındırılmış HSBC Türkiye İmalat PMI™ endeksi imalat ekonomisinin genel durumu hakkında kullanılabilir tek rakamlı bir ölçü mahiyetindedir. 50.0 üzeri PMI rakamı ticari faaliyetlerde iyileşme eğilimini; 50.0 altı ise kötüleşme eğilimini göstermektedir. Başlık endeksi Temmuz ayında ölçülen 52.8 seviyesine göre Ağustos ayında düşerek 51.3 oldu ve altı ayın en düşüğünü gördü. Yine de, Türk imalat sanayi sağlam büyümesine devam etti ve birbirini takip eden on altıncı ay boyunca genişlemiş oldu.

İmalatçılar yeni ürün ve tasarımlarla piyasaya girdiklerinden yeni siparişlerde birbirini takip eden on altıncı ay içinde de artış yaşandı. Bu durum özellikle yabancı firmalar nezdinde kendini belli etti. Ancak, genel olarak yeni siparişlerdeki artış oranı marjinal kaldı ve mevcut büyüme periyodu içindeki en yavaş oranı teşkil etti. Bazı şirketler üretim artış hızını engelleyecek şekilde piyasaların durgunlaştığını iddia ettiler. Takiben fabrika çıkışları Ağustos ayında sadece marjinal oranda artış gösterdi.

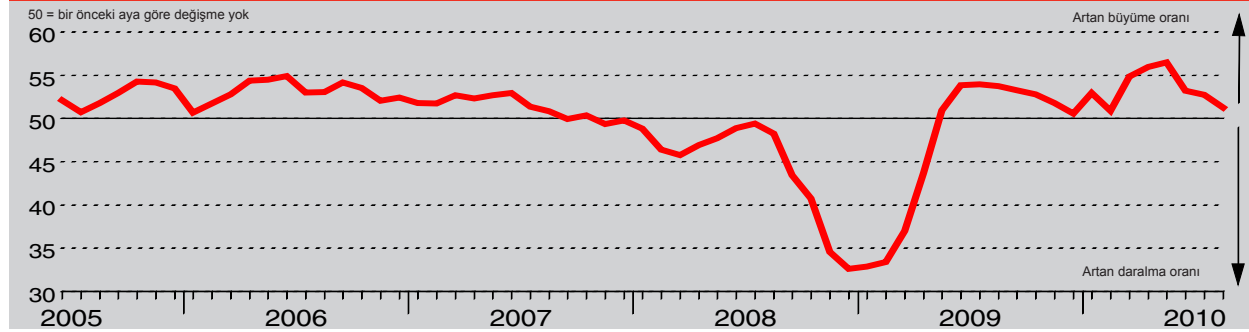
Resmi olmayan verilere göre, girdi fiyatları önemli oranda artış gösterdiğinden, şirketler artmakta olan maliyetleri kontrol altına alarak kapasiteyi büyüme ihtiyacını dengelemek düşüncesiyle önlemler almak zorunda kaldılar. Ankete katılan şirketlere göre daha yüksek girdi fiyatlarının sebebi artan talep ve hammadde sıkıntısı idi. Rusya'nın buğday ihracını yasaklaması gibi küresel etkenler fiyat artışının temelini teşkil etti. Kimyasal, metal ve buğday, fiyatları artıran girdi kalemlerinin başında belirtilen kalemler oldu. Toplanan verilere göre ise, girdi fiyat enflasyonundaki yükselme ilave malzeme satın almak yerine, şirketlerin mevcut stokları kullanmalarına yol açtı. Aynı zamanda, Ağustos ayında tedarik sürelerinde uzamalar yaşandığından, bu zorlukları biraz olsun göğüslemek amacıyla da stoklar kullanıldı.

Bu arada ankete katılanlar, imalat sanayinin bazı kısımlarında kapasitenin baskı altında olduğunu bildiriyorlar. Sonuç olarak, bir kısım katılımcılar, kayıtlara göre, siparişleri karşılamak üzere sevkiyatları mamul mal stoklarından gerçekleştirtiler.

Gözlemlenmekte olan şirketler süregelen girdi fiyat enflasyonunu mamul mal fiyatlarını artırmak suretiyle müşterilerine aktarmak yolunu seçtiler. Ancak, kurlardaki dalgalanma fiyatların kayda geçirilen orandan daha hızlı artmasına engel oldu.

Son olarak, şirketler Ağustos ayında işgücü başta olmak üzere, üretim kapasitelerini artırmaya devam ettiler. Bir kısım katılımcı ayrıca, pazarlama ve satış bölümünü yeni elemanlar ile takviye etti. Öte yandan, Temmuz ayında çıkan orana kıyasla iş yaratma hızında düşme görüldü.

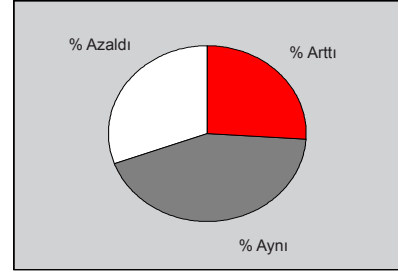
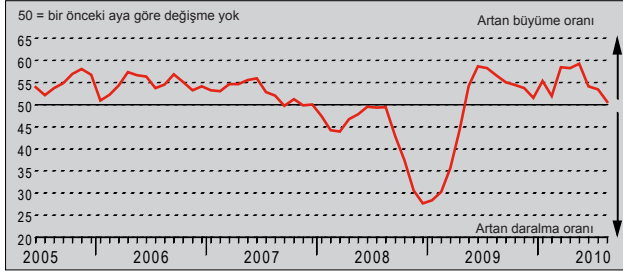
HSBC Türkiye Satın Alma Yöneticisi Endeksi

HSBC Türk Satın Alma Yöneticisi Endeksi (PMI™) imalat sektörüne genel bir bakış imkanı sağlayan bir bileşik göstergedir ve tüm ekonomi için yol gösterici bir gösterge olarak kabul edilir. Gösterge değer mamul, yeni sipariş, istihdam, tedarikçi teslim süresi ve satın alınan mal stoku gibi farklı endekslerin bileşiminden türetilmiştir. PMI değeri 50.0'ın altındaysa imalat sanayi daralmaktadır, üzerindeyse genişlemektedir. 50.0 değerinde ise bir değişiklik yoktur. 50.0 değerine göre sapma ne kadar fazlaysa endeksteki değişme oranı o kadar büyüktür.

Üretim Endeksi

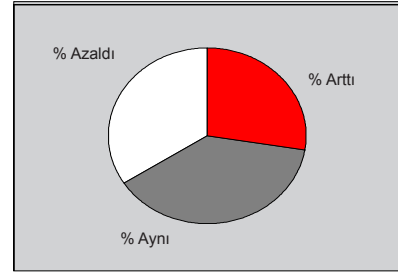
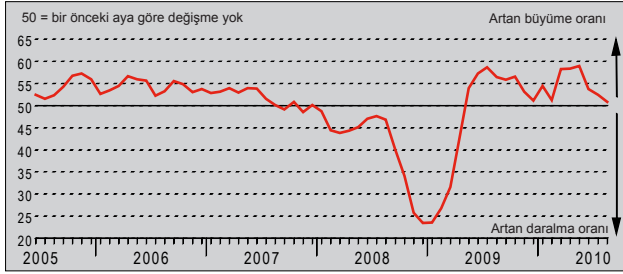
S: Üretiminiz bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Fabrika çıkışları, değişim olmadığını gösteren mevsimsel etkilerden arındırılmış endeks 50.0 seviyesinin sadece biraz üstünde çıkarak mevcut genişleme dönemi içinde üretimde görülen en yavaş artışa işaret ediyor olmasına rağmen, birbirini takip eden on altıncı ay olan Ağustos ayında da yükseldi. Anket katılan şirketler özellikle yurtdışından alınan siparişler başta olmak üzere, artan yeni iş siparişlerini bu büyümenin ana unsuru olarak göstermektedirler. Ancak, bazı durumlarda piyasa faaliyetlerinin neredeyse durma noktasına geldiği ve takiben de üretim artışı ihtiyacının ortadan kalktığı rapor edilmiştir.

Yeni Siparişler Endeksi

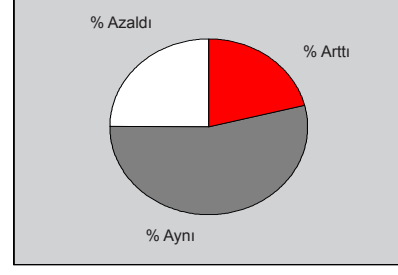
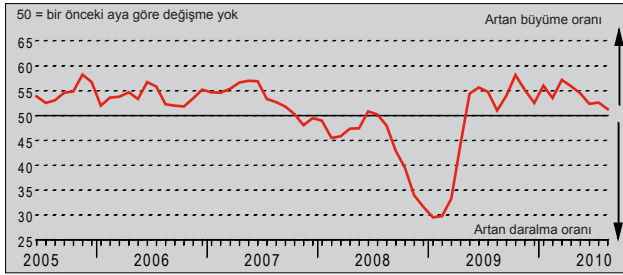
S: Aldığınız toplam siparişlerin miktarı bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Değişim olmadığını gösteren mevsimsel etkilerden arındırılmış endeks Ağustos ayında 50.0 seviyesinin sadece biraz üstünde çıktı ve Mayıs ayındaki geçmiş en yüksek değerinden aşağıya doğru inmeye devam etti. Bazı şirketler daha yüksek kar, daha iyi piyasa koşulları ile dış ülkelere daha yüksek sipariş aldıklarını bildirdi. Bununla birlikte, bütün katılımcıların üçte birinden fazlası ise geçmiş ay içinde yeni siparişlerde düşüş olduğunu rapor ediyor. Bazı katılımcılara göre, artan rekabet ve fiyatlama konusunda karşılaşılan zorluklar alınan yeni siparişlerde daha zayıf olarak gerçekleşen büyümenin temel nedenleri arasında yer almaktadır.

Yeni İhracat Siparişleri Endeksi

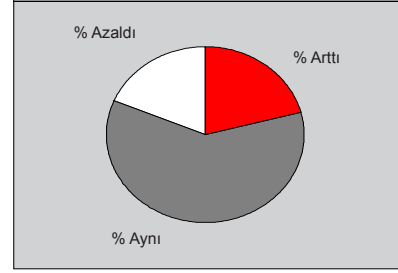
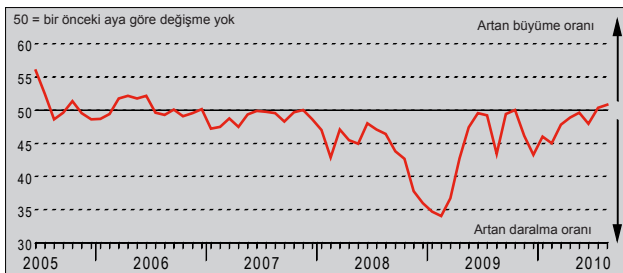
S: Yurtdışından aldığınız siparişler bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Mart ayındaki tepe noktasına kıyasla çok daha zayıf olmasına rağmen, ihracat Ağustos ayında da büyümeye devam etti. Yeni ürünler ve yeni tasarımlar şirketlerin ihracat siparişlerinin artmasında önemli rol oynadı. Ancak, bazı şirketler yoğun fiyat rekabetinin yeni iş siparişi almayı zorlaştırdığını bildiriyorlar. Aynı zamanda, resmi olmayan verilere göre şirketler, mamul malların müşterilere tesliminde meydana gelen gecikmeler nedeniyle, iş kaybına uğradılar.

Birikmiş İşler Endeksi

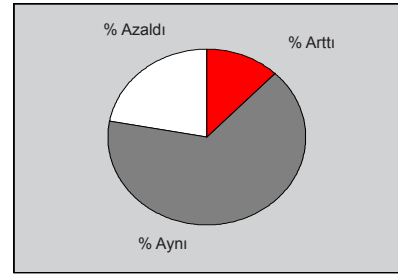
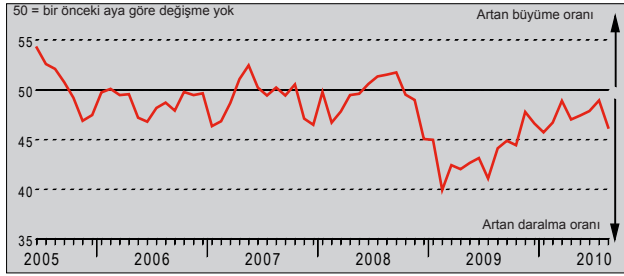
S: Birikmiş sipariş miktarınız bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Birikmiş işlerde Ağustos ayında birbirini takip eden ikinci ay boyunca artış yaşandı ve bir önceki ayın büyüme oranına göre hafif bir hızlanma ile birlikte bazı raporlara göre de fabrika çıkışlarına kıyasla daha yüksek bir hızda olmak üzere yeni sipariş hacimlerinde artış meydana geldi. Ancak, değişim olmadığını gösteren mevsimsel etkilerden arındırılmış endeks 50.0 seviyesinin sadece biraz üstünde kaldı. Bazı şirketler durgun piyasa ile daha zayıf talep durumunun üretim üzerindeki baskıları hafiflettiğini bildiriyorlar.

Nihai Ürün Stoku Endeksi

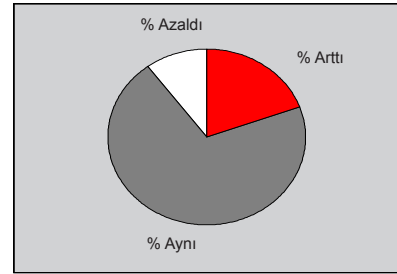
S: Nihai ürün stokunuz bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Mamul mal stokları Ağustos ayı dahil birbirini takip eden yirmi üçüncü ay boyunca azalmaya devam etti ve bu ayki azalma Ocak ayından bu yana gerçekleşen en hızlı azalma oldu. Bazı katılımcılar satışlarda büyümenin üretimdeki artıştan fazla olduğunu ve bunun bazı siparişleri karşılamada stokların kullanılmasından sonuçlandığını bildirdi. Ankete katılan şirketler aynı zamanda siparişler ile üretim arasındaki farkın daha da büyümesine yol açıldığını ve bunun nedeninin üretim öncesi stok oluşturmada karşılaşılan zorluklar olduğunu bildirdiler. Stoklarında büyüme olduğunu bildiren bazı katılımcılar ise bunun teslimat için beklenen mamul mal stoklarından kaynaklandığını söylüyorlar.

İstihdam Endeksi

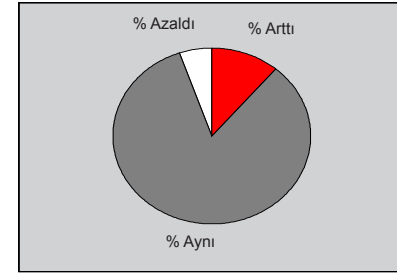
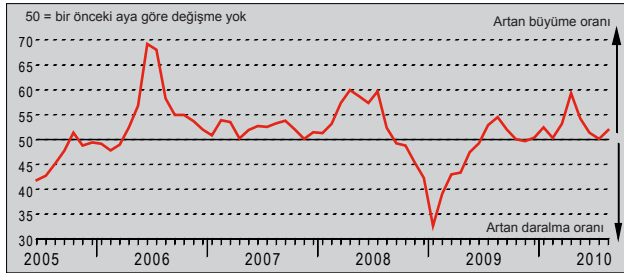
S: Firmanızda çalışan sayısı bir ay öncesine göre nasıl değişti?

İşe alınan maaşlı eleman sayısında artış bildiren gözetim altındaki şirketlerin yaklaşık olarak % 20'si Ağustos ayında istihdamda artış olduğunu bildirdiler. Şirketler üretimi artırmak ve daha yüksek seviyede gerçekleşen müşteri talebini karşılamak için işgücünde artışa gittiler. Bazı katılımcılar aynı zamanda yeni bölümler kurarak ve yeni yatırımlar gerçekleştirerek ilave personel alımı yaptılar. Mevsimsel etkilerden arındırılmış İstihdam Endeksi Temmuz seviyesine göre az miktar düşmesine rağmen, yine de iş yaratmada sağlam büyüme oranını devam ettirmektedir.

Ürün Fiyatları Endeksi

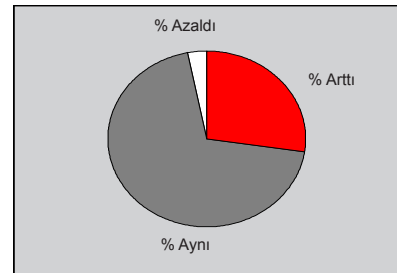
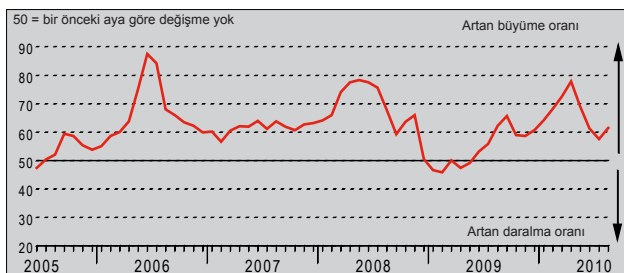
S: Ürünlerinizin satış fiyatı bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Nihai ürün fiyatları, enflasyon oranı son üç ayın en hızlısına ulaşmasına rağmen, birbirini takip eden dokuzuncu ay içinde de, artış gösterdi. Şirketler, demir ve buğday gibi, ham maddeler için daha yüksek ücret faturaları ve fiyatlar karşısında meydana gelen daha yüksek üretim maliyetini Ağustos ayında müşterilerine aktarma gayreti içinde nihai ürün fiyatlarını artırdılar. Resmi olmayan verilere göre ise, şirketler, harcamalarının daha da artmasına engel olan olumlu kur farklarından yarar sağladılar.

Girdi Fiyatları Endeksi

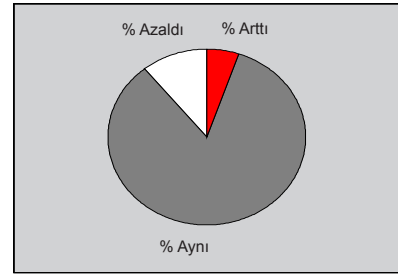
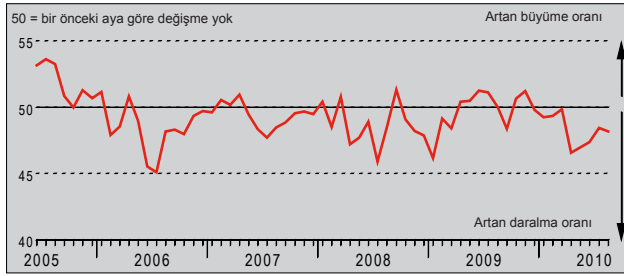
S: Satın aldığınız malların ortalama fiyatı bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Mevsimsel etkilerden arındırılmış Girdi Fiyatları Endeksi değişim olmadığını gösteren 50.0 seviyesinin oldukça üstünde kalmaya devam etti. Ağustos verileri birbirini takip eden on beşinci ay boyunca girdi fiyatlarında artış sergiledi. Rusya'nın buğday ihracını yasaklaması gibi küresel ekonomik koşullar zaten kısıtlı olan ham madde tedariklerinde yeni zorluklar yaşanmasına yol açtı. Bunun sonucunda, kimyasallar, metaller, pamuk ve buğday gibi malların girdi fiyatları arttı. Katılımcılar aynı zamanda kurlardaki dalgalanmaların bazı üretim öncesi malların ithalat maliyetlerini artırdığını bildiriyorlar.

Tedarikçilerin Teslim Süresi Endeksi

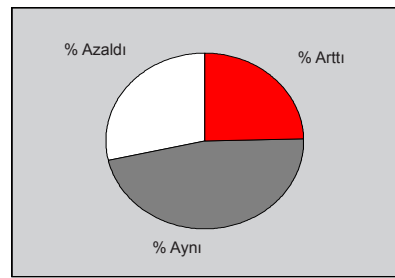
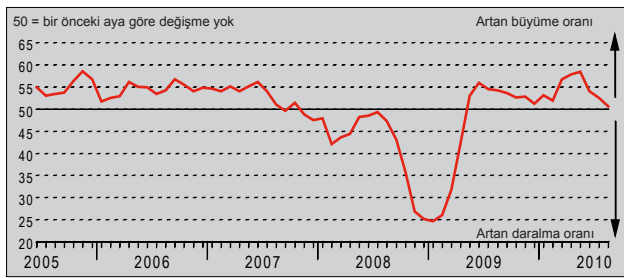
S: Tedarikçilerinizin mal teslimi bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Mevsimsel etkilerden arındırılmış endeks rakamının son ay çıkan değerinin hafif altında çıkması ile tedarikçilerin teslimat süreleri Ağustos ayında uzamaya devam etti. Katılımcılar, üretimde artış yaşandığından, son anket periyodu süresince talep edilen girdi miktarında artma yaşandığını bildiriyorlar. Ancak, resmi olmayan verilere göre, daha önceki teslimat tarihlerini aşmış olan tedarikçi şirketler zaten tam kapasite ile çalışmaktadırlar. İlaveten, anket verilerine göre, tedarikçi şirketler gerek duydukları üretim malzemelerini ithal etme konusunda güçlükler yaşamaktadırlar.

Mal Alım Miktarı Endeksi

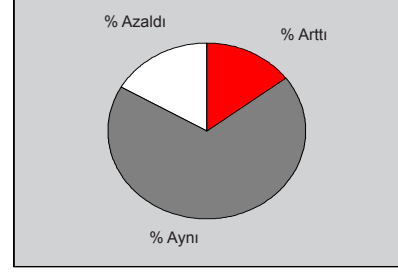
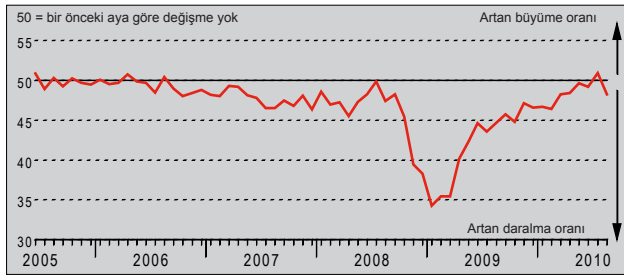
S: Mal alımlarınız (ünite olarak) bir ay öncesine göre nasıl değişti?

İmalatçı şirketler tarafından satın alınan girdi miktarı, mevcut on altı aylık dizilimin en zayıfı olmasına rağmen, Ağustos ayında hafif bir şekilde arttı. Tedarikçi şirketler tarafından satın alınan toplam miktar artan üretim gereksinimleri doğrultusunda yüksek oldu. Buna rağmen, mevsimsel etkilerden arındırılmış endeks değeri değişim olmadığına işaret eden değer hafif üstünde çıktı ve Mayıs ayının tepe noktasından aşağıya doğru gelmeye devam etti. Resmi olmayan verilere göre, bu durum genellikle ve büyük oranda yeni sipariş alımlarındaki yavaşlama ile ilişkilendirilmelidir.

Girdi Stoku Endeksi

S: Tedarik stokunuz bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Son ayın stok seviyelerindeki marjinal artışları müteakip Ağustos ayında şirketlerin satın alınan stok miktarında azalma oldu. Üretim öncesi stoklarda erime bildiren katılımcıların % 17'sinin çoğunluğu mevcut stokları kullanmak için özel bir gayret içinde idiler. Buna rağmen, gözlemlenmekte olan şirketler, mevsimsel etkilerden arındırılmış genel endeks rakamını değişim olmadığını gösteren 50.0 seviyesinin sadece hafif altında bırakacak şekilde, üretim için gerekli olan ek malzeme satın alma ihtiyacı ile daha yüksek girdi maliyeti arasında bir denge oluşturmaya çabaladılar.

Veri ve Sunum Yöntemiyle İlgili Notlar

Satın Alma Yöneticisi Endeksi imalat firmalarındaki yöneticilere aylık olarak gönderilen 400 endüstriyel şirketin anketlere verdikleri cevaplardan derlenen veriler üzerinden hazırlanmaktadır. Türk imalat alt sektörlerinin gruplandırılmasında Standart Sanayi Sınıflaması (SSS) Revizyon 3 (The International Standard Industrial Classification) kullanılmıştır.

Anket cevapları ay ortasında toplanan verilere göre bir önceki ay ile karşılaştırıldığında görülen değişimleri yansıtmaktadır. Raporda tüm göstergeler için her bir cevabı verenlerin yüzdesinin yanında, "arttı/daha iyi" cevabını verenlerle "azaldı/daha kötü cevabını verenler arasındaki net fark sunulmaktadır.

Yayımla endeksleri öncü bir gösterge niteliği taşımaktadır ve değişimin yönünü gösteren basit bir ölçüdür. Endeksin 50 değerinin üzerinde olması bu değişimde artış olduğunu, 50 değerinin altında olması düşüş olduğunu göstermektedir.

Satın Alma Yöneticisi (PMI™) bu raporda sunulan beş ayrı endeksin ağırlıklandırılması yoluyla hesaplanan bileşik bir endekstir. Bu hesapta kullanılan ağırlıklar imtiyazlı Satın Alma ve Tedarik Enstitüsü'nün İngiltere ekonomisiyle ilgili yaptığı araştırmasından türetilmiştir. Bu ağırlıklar şöyledir: Yeni Siparişler -0.3; Üretim -0.25; İstihdam -0.2; Tedarikçilerin Teslim Süresi -0.15; Girdi Stoku -0.1. Bu hesaplarda Tedarik Süresi Endeksi diğer endekslerle aynı yönde hareket edecek biçimde ters çevrilmiştir. Markit ilk yayım tarihinden sonra anket temel verilerinde her hangi bir değişiklik yapmamaktadır ama mevsimlik etkilerden arındırılmış bilgiler zaman içinde revize edilebildiğinden, mevsimlik etkilerden arındırılmış veri dizilimi bundan etkilenebilir.

Uyarı

PMI Üretim raporundaki kopya ve veri tabanı hakları Markit Group Limited şirketine aittir. Markit'in izni olmaksızın elektronik dağıtım da dahil olmak üzere veri dağıtımını ve saklanması yasaktır. Raporların hazırlanması sırasında istatistik ve diğer bilgilerin doğruluğunun kontrolü için her türlü çaba gösterilmiş olsa da, yayıncılar ve veri sağlayıcılar hatalardan veya hatalardan kaynaklanabilecek herhangi bir kayıptan sorumlu tutulamaz. PMI™, ve Satın Alma Yöneticisi Endeksi Markit'in tescilli markasıdır.